

Смирнова Ірина Валентинівна –
старший науковий співробітник
Міжвідомчого НДЦ з проблем боротьби з
організованою злочинністю при РНБО
України

Тенденції трансграничної контрабанди наркотичних засобів і психотропних речовин

У статті розглянуто сталі та нові тенденції трансграничної контрабанди наркотичних засобів і психотропних речовин в Україні на основі аналізу діяльності Служби безпеки України, Департаменту боротьби з незаконним обігом наркотиків МВС України, Державної митної служби України, Державної прикордонної служби України.

Наркобізнес, самостійним етапом якого є вчинення контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, який ми розглядаємо як організовану злочинну діяльність, здійснювану як у співучасті: групами осіб за попередньою змовою, організованими групами і злочинними організаціями (у тому числі синдикатного типу), так й одинаками-виробниками і збувальниками наркозасобів, що обирають собі за сферу протиправної діяльності незаконний обіг наркотичних засобів, у вигляді пов'язаних між собою злочинних операцій, кожна з яких представляє собою окремий вид злочину – посів або вирощування наркомістких рослин; незаконне виробництво, придбання або збут; контрабанду; використання коштів від незаконного обігу наркотичних засобів та складають закінчений цикл поєднаних між собою злочинів, результатом яких є організація збутових мереж, так само як і збут наркотичних засобів, отримання надприбутків від торгівлі наркотичними засобами, стає одним із основних джерел кримінальних надприбутків організованої злочинності в Україні.

Н.С. Карпов справедливо зазначає, що боротьба зі злочинністю шляхом реагування на конкретні злочинні акти ніколи не підживляла самої злочинності – це були лише окремі і розрізнені “уколи” у її організм, який постійно розвивається [1, с. 5]. Сказане повною мірою відноситься і до організованих злочинів у сфері незаконного наркообігу, які взяті у генеральній сукупності та вчинювані за певний проміжок часу і на певній території конкретними суб'єктами злочинів, складають систему життєдіяльності наркобізнесу. Дослідник вірно наголошує на тому, що зміни у характері злочинної діяльності і умовах боротьби з нею наочно демонструють недостатність існуючих засобів і методів правової, організаційної, технічної і тактичної протидії злочинності і необхідність їх істотного перетворення і розвитку [1, с. 60]. Наведене відноситься і до сталої тенденції щорічного зростання виявлених і ліквідованих міжнародних контрабандних каналів надходження в Україну наркотиків, статистики з високими показниками Міністерства внутрішніх справ України і Служби безпеки України щодо ліквідованих організованих злочинних угруповань, що жодним чином не впливає на “географію” і кількість контрабандних поставок наркотичних засобів.

Навпаки, налагодження незаконних поставок важких наркотичних засобів для споживання українцями стало новою тенденцією у транскордонній контрабанді. Звідси можна говорити про набуття контрабандним наркобізнесом організованого транснаціонального характеру, що для нашої країни є кричущим фактом і загрозою

національній безпеці [2]. Звідси аналіз сталих тенденцій контрабанди наркозасобів, причин появи нових обумовило актуальність розгляду цих проблемних питань у нашому дослідженні.

Проблемі подолання наркобізнесу та його етапу – контрабанді наркотичних засобів – була приділена значна увага таких вчених, як М.А. Погорецький, який розглядав використання негласних оперативно-розшукових заходів щодо впровадження працівників поліції як секретних агентів у злочинні організації, у тому числі наркоторговців [3, с. 88, 91 – 92], В.А. Тимошенко, який досліджував місце українсько-російських угруповань наркоторговців у міжнародній системі контрабанди [4, с. 40], Б.Т. Акрамходжаєв – наголошував на зв'язку стимулювання великими транснаціональними синдикатами у країнах-виробниках наркозасобів та країнах їх постачання з активним поширенням наркоманії як соціального явища [5, с. 57 – 60], А.А. Музика – досліджував об'єкт, об'єктивну і суб'єктивну сторону, предмет злочинів, пов'язаних з наркоманією [6], С.А. Гадейбоєв, який вивчав кримінально-правові і кримінологічні заходи попередження контрабанди наркотиків [7], М.І. Костін – розглядав питання доказування обставин вчинення злочину на досудовому слідстві [8, с. 85 – 89] і багатьох інших дослідників.

Якщо науково-теоретична розробка проблемних питань, пов'язаних з контрабандою наркозасобів, містить переважно пропозиції з удосконалення кримінально-правових заходів протидії, використання оперативно-розшукових заходів, то практичні питання своєчасної взаємодії при організації і проведенні протидії контрабанді наркозасобів, взаємного інформування правоохоронних та органів охорони державного кордону суміжних з нами країн залишаються на сьогодні слабким місцем у боротьбі з трансграничним наркобізнесом і контрабандною наркозасобів.

Традиційно експортна контрабанда на територію України триває стосовно амфетамінів, метамфетамінів, “екстазі” та ЛСД з територій Західної Європи; ефедрину, наркомістких лікарських препаратів – з Румунії, Молдови, Болгарії; кокаїну – з Андського трикутника; героїну – з Афганістану у складних схемах транспортування (транзитом). Проблемним питанням є облік та організація боротьби з контрабандним вивезенням наркозасобів з території України до найближчих сусідів, показники чого відсутні у статистиці МВС України.

Складнощі зі своєчасними вилученнями контрабандних наркотичних засобів притаманні не лише практиці вітчизняних правоохоронних органів, вони констатуються світовим експертом у сфері протидії незаконному наркообігу та контрабанді – як його складовій – Управлінням Організації Об'єднаних Націй по наркотиках і злочинності (ЮНОДК). Світова доповідь ЮНОДК ООН 2007 року наводить дані про те, що нині перекривається 45 % контрабандних постачань виробленого у світі кокаїну (що на 24 % більше ніж у 1999 році) та понад чверть всього загалу героїну (порівняно з 15 % показника того ж року) [9]. Але зростання показників вилучень контрабандних постачань свідчить зовсім не про перемогу над світовим наркобізнесом, а про активізацію, так званої, силової протидії по різних регіонах світу і тимчасове стримування безконтрольного розростання проблеми з виробництва, контрабанди і споживання наркозасобів.

Згідно з Оглядом виробництва опію в Афганістані за 2007 рік посіви опійного маку у цій країні займали 193 тис га (на 17 % більше ніж у 2006 році), в результаті вигідних погодних умов та надзвичайно високої врожайності (42,5 кг опію з гектару посівів маку), внаслідок чого у минулому році було вироблено 8 тис. 200 тонн опію, що складає 93 % загальносвітового обсягу пропозиції опіатів [10]. Перевиробництво героїну вимагає – за законом ринків наркобізнесу – розширення ринків збуту і формування нових мереж наркоторгівлі. Тому зрозуміла інтенсифікація контрабандних постачань героїну при перетинанні державного кордону України.

Згідно з даними Державної прикордонної служби України та Державної митної служби України, протягом 2004 – 3 міс. 2008 рр. наркотичні речовини контрабандно переміщувалися через державний кордон України транзитом^[1]:

– важкі наркотики – з азіатських країн на ринки Центральної і Західної Європи, так званими “Шовковим шляхом” (Афганістан – країни Середньої Азії – Російська Федерація – Україна – країни Західної Європи) і “Балканським маршрутом” (Афганістан – Пакистан – Іран – Туреччина – країни балканського регіону – Молдова – України – Західна Європа);

– синтетичні наркотики і наркотичні засоби рослинного походження – з країн Східної Європи і Республіки Молдова до Російської Федерації і Республіки Білорусь.

Протягом 2006 – 2007 рр. і 3 міс. 2008 р., за даними Служби безпеки України, Департаменту боротьби з незаконним обігом наркотиків МВС України (далі – ДБНОН), Державної митної служби України, Державної прикордонної служби України, окреслилися тенденції щодо збільшення кількості виявлених каналів контрабандного переміщення наркотичних засобів та психотропних речовин (далі – наркозасобів), а також – облаштування на території України підпільних нарколабораторій з виробництва героїну та небезпечної психотропної речовини метамфетаміну, що підтверджує намагання міжнародного і внутрідержавного наркобізнесу глибоко освоїти український ринок.

У той самий час статистичні дані правоохоронних органів свідчать про зниження активності боротьби з організованими злочинними групами, що діють у сфері незаконного обігу наркотиків, при тому, що загальна кількість виявлених злочинів даної категорії в цілому по Україні збільшилась. Спецпідрозділами Міністерства внутрішніх справ України ліквідовано ОЗУ у сфері незаконного наркообігу у 2004 році – 43, у 2005 – 39, у 2007 задокументовано злочинну діяльність лише 30 організованих злочинних угруповань (проти 39 за 2006 рік).

Протягом 3 місяців 2008 року працівниками ДБНОН МВС України виявлено всього 9 організованих груп у сфері незаконного наркообігу, проти 17 за аналогічний період 2007 року (динаміка негативна – 47,1 %).

Протягом 2005 – 2007 років митними органами виявлено понад 2 228 випадків незаконного переміщення через митний кордон України наркотичних засобів і психотропних речовин, за цими фактами порушено більше 322 кримінальних справ (2005 р. – 702 випадки, порушено 106 кримінальних справ; 2006 р., відповідно, – 808 і 115; 2007 р. – понад 810 випадків і 110 кримінальних справ).

Протягом 2007 року митними органами України всього вилучено (при ввозі і вивозі) з незаконного наркообігу понад 251 кг наркотичних засобів, серед яких героїну – більше 163 кг, кокаїну – понад 19 кг, більше 3 кг макової соломи, 65 кг марихуани; додатково – 280 ампул, понад 1 кг і більше 20 тис. таблеток психотропних речовин; понад 6 тонн і більше 37 тис. таблеток прекурсорів.

Зважає на себе увагу той факт, що митними органами протягом 12 місяців 2006 року було вилучено майже 400 кг макової соломи, а за аналогічний період 2007 року – у 102,5 разів менше, або 3,9 кг, хоча визнано, що Україна є найпотужнішим виробником макової соломи на нелегальному пострадянському наркотичному ринку!

Є й інші приклади організації протидії контрабанді наркозасобів. Протягом лише 3 міс. 2008 року на глухівському напрямі митного контролю (з боку Російської Федерації) затримано понад 20 кг наркотичних засобів, 100 одиниць психотропних лікарських засобів “Феназепам” та 100 одиниць сильнодіючої лікарської речовини “Трамадол”. Ці дані доводять аксіому про те, що найбільш ефективним способом протидії незаконному обігу наркотиків є організація і проведення спільних міжвідомчих спеціальних операцій як у наведеному прикладі, в межах діяльності Служби безпеки і Державної митної служби України, результатом чого стають

вилучення великих та особливо великих розмірів небезпечних наркозасобів, психотропів, а останнім часом – сильнодіючих і отруйних лікарських засобів (наркомістких і психотропної дії), що поширюються через неврегульованість контролю за їх обігом та зростання попиту на цю продукцію.

У той самий час підрозділами МВС України вилучено загалом по країні з НОН у 2007 році понад 14,5 тонн наркозасобів, 760 кг та 3 570 літрів прекурсорів. За 3 місяці 2008 року, відповідно, вилучено загалом: понад 2 тонни наркозасобів, з них: кокаїну – 609 гр., героїну – 633,5 гр., марихуани – 1 тонна 451 кг, макової соломки – 651, 3 кг і 15, 8 кг психотропних речовин.

Порівнюючи з даними МВС України, стає зрозумілим, що протидії контрабанді наркозасобів реально не вистачає скоординованої взаємодії всіх без винятку суб'єктів боротьби з незаконним наркообігом, беручи до уваги мінімальні вилучення “важких” наркотичних засобів Державною митною службою України при їх величезних обсягах усередині країни, що доводить майже повну відсутність системного перехоплення наркозасобів на державних кордонах країни.

Зазначені “важкі” наркотики не потрапляють у жодному разі на територію України з повітря, як це буквально має місце у країнах-виробниках кокаїну, коли наркотики скидають у важкодоступних місцевостях, наприклад Колумбії, з гелікоптерів у визначеному місці та у визначений час, потім він “розтаскується” партіями перевізниками по своїй країні далі, а проходить митний контроль України.

Службою безпеки України протягом 2006 року ліквідовано 113 каналів контрабанди наркотиків, припинено діяльність 29 організованих груп та 1 транснаціональної злочинної організації, що доводить підвищений інтерес міжнародного і транснаціонального наркобізнесу до нашої країни.

За 2007 рік підрозділами Служби безпеки України ліквідовано лише 24 канали контрабанди наркотичних засобів (порівняно з 2006 р. – у 4,7 рази менше), 3 підпільні нарколабораторії, виявлено та знешкоджено 22 організовані групи наркоділків, із незаконного наркообігу вилучено 3,6 тонни наркотичних засобів, у тому числі – 412 кг героїну та 20 кг кокаїну, 12 кг психотропних речовин (амфетаміну, МДМА), що більше ніж сумарна кількість вилученого всіма разом узятими правоохоронними органами за останні 15 років.

Дані наркозасоби загалом не виробляються на території України і мали до останнього часу виключно контрабандне походження та проходять митний і прикордонний контроль, що підтверджує вкрай низьку ефективність організації взаємної роботи і спільної протидії контрабандному наркобізнесу на ґрунті низької взаємодії правоохоронних органів та відсутності надійного заслону наркоекспансії на державному кордоні України.

На сьогодні бракує системи індикаторів ризику контрабанди новими шляхами; не вивчено та не досліджено вже наявні типові способи приховування та камуфляжу наркотиків, схеми переміщення наркозасобів через державний кордон України; не прогнозується поява нових способів контрабанди на конкретних ділянках державного кордону; не враховуються можливості проактивної (випереджальної) діяльності щодо недопущення вчинення контрабанди.

На наш погляд, ефективна протидія контрабанді може проявлятися у зменшенні обсягів обігу героїну, кокаїну та стимуляторів амфетамінного ряду у середовищі наркоспоживачів, показники чого кваліфіковано може надати лише Міністерство охорони здоров'я України та безпосередньо Український медичний та моніторинговий центр з алкоголю і наркотиків МОЗ України.

Основним показником протидії контрабанді наркозасобів на території України може бути реальне скорочення вилучення обсягів наркотиків і психотропів іноземного виробництва усередині країни за умов їх сталих великих конфіскацій на кордоні або шляхом проведення контрольованих поставок; кількість арештів та

засудження злочинців за контрабанду; реальне зменшення кількості вилучень з незаконного експортного наркообігу контрабандної наркосировини українського походження на території наших найближчих сусідів.

Під час проведення оперативно-розшукової діяльності підрозділами органів охорони державного кордону переважну кількість наркосасобів затримано при вивезенні з України – 70 %, а поза пунктами пропуску – близько 60 %. Практично всі випадки затримань поза пунктами пропуску здійснено на російській, білоруській та молдавській ділянках державного кордону. Причому, наявна відверта тенденція превалювання кількості вилучених наркосасобів, що вивозяться з України, над тими речовинами, які контрабандно завозяться в Україну, що підтверджує гостру потребу в підвищенні рівня протидії транзитній контрабанді та внутрідержавному сировинному наркобізнесу.

Аналіз даних оперативних підрозділів державної прикордонної служби України, отриманих в рамках взаємодії від підрозділів боротьби з незаконним обігом наркотиків МВС та СБ України, свідчить про існування стійкої тенденції до ускладнення ситуації у сфері контрабанди та транзитного переміщення територією України наркотичних засобів.

Найактивнішими є ділянки кордону за кількістю припинених випадків контрабанди і вилучених незаконних наркосасобів у 2007 році, відповідальності: Одеського прикордонного загону (3 % випадків припинення і 43 % вилучення наркотичної речовини); Чернігівського – (відповідно, 10 % і 15 %); Харківського – (16 % і 6 %); Луганського – (15 % та 6 %); Сумського – (11 % та 2 %).

Висновок очевидний – найбільша активність прикордонної контрабанди проявлялася на ділянках, які або прямо межують з Російською Федерацією, або перебувають у безпосередній близькості до неї. Наприклад, у 2007 році кількість вилучень на кордоні з Росією становила (27 %), з Білоруссю (10,7 %), Молдовою (9,7 %) та Польщею (2 %).

Основні наркотичні засоби, що вилучалися у 2007 році під час незаконного переміщення, склали таку наочну картину: героїн (39 % від загалу вилучень); макова солома (23 %); марихуана (17 %); коноплі (10 %); опій (7 %); кокаїн (3 %). Звідси витікає висновок про переорієнтацію контрабанди наркосасобів – відхід від традиційного “українського” наркотику – опію ацетильованого та марихуани – до превалюючої долі героїну, що є на сьогодні основною загрозливою тенденцією контрабандного наркобізнесу в Україні для власних потреб вітчизняних споживачів.

Не можна обійти увагою факт про те, що 85 % важких наркотиків було виявлено в пунктах пропуску через державний кордон для морського сполучення під час ввезення, що підтверджує активне використання північної гілки “Балканського маршруту” міжнародним наркобізнесом.

Як приклад, затримання 28 березня 2008 року контрабандного постачання 537 кг героїну, здійснюваного “Шовковим шляхом” у схемі: Афганістан – Туркменістан – Казахстан – Російська Федерація – Україна – Західна Європа, коли на казахсько-російському кордоні у плані проведення міжнародної спеціальної операції при спробі в’їзду до Російської Федерації (транзит запланований був далі через Україну), було вилучено наркотичний засіб за допомогою пошукового комплексу “TS-Scan” у схованці вантажівки “Volvo” російської реєстрації.

Протягом 2007 року зросла кількість вилучених важких наркотичних засобів – героїну та кокаїну: майже у 7 разів, порівняно з 2006 роком, що становить 49 % від загальної кількості вилучень всіх наркосасобів.

У I кварталі 2008 року вилучено 105,515 кг наркотичних речовин, що в 1,8 рази більше, ніж у I кварталі 2007 року (60,1 кг).

Під час незаконного переміщення через кордон вилучались: марихуана (43 % від кількості вилученої речовини), кокаїн (38 %), речовина рослинного походження

(12 %), макова соломка (4 %), коноплі (2 %), опій (1 %). Більшість наркотичних речовин вилучено, як завжди, на морській ділянці (38 %), на кордоні з Росією (31 %), Молдовою (20 %) та Білоруссю (9 %).

Тенденції у незаконному переміщенні через кордон наркотичних речовин є такими:

1) значно зросла (порівняно з I кварталом 2007 року) частка важких наркотиків, які виявлені під час незаконного переміщення через кордон. Їх кількість становить за цей період 39 % від усього загалу вилученого. Для порівняння: за такий самий час 2007 року ці вилучення склали 0,3 % (динаміка показує зростання у 130 разів).

Всього у I кварталі 2008 року вилучено важких наркотиків: 40,254 кг кокаїну (I квартал 2007 р. – 0); 1,023 кг опію (I квартал 2007 р. – 0,153 кг);

2) 96 відсотків важких наркотиків виявлено в пунктах пропуску через державний кордон для морського сполучення під час ввезення в Україну.

За результатами реалізації інформації оперативних підрозділів Державної прикордонної служби України іншими правоохоронними органами порушено: у 2006 році 63; у 2007 – 52 та за 3 місяці 2008 року – 19 кримінальних справ стосовно контрабанди наркотичних засобів.

Протягом 2006 – 2007 рр. та 3 міс. 2008 року зберігалася тенденція до значного збільшення спроб наркоділків налагодити постачання в Україну синтетичних та напівсинтетичних наркотичних засобів та психотропних речовин (кокаїну, героїну, амфетаміну, МДМА), а також марихуани, як вже було показано вище.

Найближчим часом ця динаміка зростатиме, оскільки попит на дані види незаконних наркозасобів не зменшується, а звідси – ринок пропозиції наркотиків пропонуватиме все більші кількості наркотичної отрути, використовуючи латентні та скрупульозно помірковані канали постачання, найсміливіші таємні схованки для контрабанди наркотиків, наркокорупцію – лобювання ефективних національних законопроектів щодо прийняття ефективного антинаркотичного, кримінального і кримінально-процесуального законодавства.

Основними видами транспорту, що використовуються наркоділками для переміщення наркотиків, залишаються залізничний та автомобільний. При цьому стабільна тенденція до транспортування героїну – переважно залізницею, а синтетичних наркотиків групи амфетамінів, “Екстазі”, кокаїну та ЛСД – автомобілями. Поясненням цьому є те, що 98 % героїну надходить в Україну зі східного напрямку (переважно через територію Росії), звідки налагоджено канали його транспортування з використанням чисельних потягів. Психотропні речовини надходять із західного напрямку (країн Європейського Союзу), звідки залізничне сполучення до нашої країни менш інтенсивне, в свою чергу, достатньо дешевого автотранспорту, який і використовується наркоділками. Останнім часом використовуються також міжнародні поштові експрес-відправлення.

Протягом 2007 року серед усіх майже 24 т вилучень частка макової соломи складала понад 12 т на суму за цінами “чорного ринку” 13,58 млн. грн., марихуани – більше 10 т на суму 102,52 млн. грн., метамфетаміну – понад 27 кг на суму 4, 08 млн. грн., героїну – майже 5 кг на суму 2,72 млн. грн., кокаїну – 990 гр. на суму 840 тис. грн. Загальна вартість вилучених наркотиків складала 126, 61 млн. грн.

На сьогодні, за даними Департаменту боротьби з незаконним обігом наркотиків МВС України, ціни на основні наркотичні засоби та психотропні речовини, що перебувають у незаконному обігу, становлять за грам: кокаїн – 850 грн.; героїн – 550 грн.; трамадол – 2 грн.; макова соломка – 1,1 грн.; марихуана – 10 грн.

Ми порівняли ці дані з відомостями, отриманими з авторських анкет, розроблених у Міжвідомчому НДЦ при РНБО України, за якими були опитані хворі на наркоманії, на базі Першої Київської психоневрологічної і психіатричної лікарні м. Києва у 2007 році, з яких маємо ціни, схожі із даними МВС України, але у

більшому спектрі та з ростом ціни на героїн: опій ацетильований – 30–40 грн. за дозу (куб); опій ацетильований у сільській місцевості – 10-20 грн. (1 куб) (доза); макова солома у сільській місцевості (1 стакан) – 15-30 грн.; кокаїн (1 гр.) – від 500 до 700 та 1250 грн.; героїн (0,25 г – доза) – від 80-100 до 200 грн.; героїн (1 г) – від 200-300 до 500 грн.; героїн (10 мл) – 300-400 грн.; метадон (1 гр.) – від 750 до 1250 грн.; метамфетамін – (1 гр.) – від 80 до 150 грн.; екстазі (1 пігулка) – 60 грн.; марихуана / план (1 сірниковий коробок) – від 50-60 грн.; марихуана (1 цигарка) у м. Києві – від 20 грн.

Метамфетамін, героїн (до останнього часу) і кокаїн є екзотичними для України наркотиками і на території нашої держави не виробляються. Тому їх вилучення вже усередині країни доводить невисоку ефективність оглядів при перетинанні державного і митного кордонів, брак налагодженої системи взаємодії між всіма законодавчо визначеними суб'єктами протидії наркобізнесу (контрабанді наркотичних засобів і психотропних речовин).

На важливості посилення боротьби зі злочинністю, координації діяльності правоохоронних органів щодо боротьби з незаконним наркообігом наголошується і в Указі Президента України від 28 березня 2008 р. [11], пунктом 4 якого Міністерству внутрішніх справ України передбачено разом зі Службою безпеки, Державною митною службою, Адміністрацією Державної прикордонної служби України забезпечення збору, систематизації інформації про осіб, причетних до незаконного наркообігу та притягнення таких осіб до відповідальності. Ці заходи мають поліпшити боротьбу з контрабандою наркосубстанцій. Але цій справі перешкоджатиме відсутність галузевої державної програми протидії контрабанді наркотиків, здійснюваній організованими злочинними об'єднаннями злочинців у сфері незаконного наркообігу. 4 березня 2008 року був підписаний Указ Президента України № 195/2008, яким затверджено Програму боротьби з контрабандою і порушенням митних правил на 2008 – 2009 роки [12], де також наголошується, що одним з основних чинників поширення контрабанди є недостатнє співробітництво правоохоронних та контролюючих органів України з відповідними органами суміжних держав щодо обміну інформацією з цих питань. Але документ містить шляхи і способи розв'язання проблеми поширення контрабанди та порушення митних правил щодо так званої загальної контрабанди, він не спрямований на контрабанду наркосубстанцій.

З огляду на вищезазначене, пропонується наступне.

Кабінету Міністрів України розробити:

– проект Закону України “Про національну політику в галузі наркогенної безпеки України”, де передбачити окремою статтею формування сучасної системи протидії контрабанді наркотиків через державний кордон України у напрямі протидії організованому наркобізнесу;

– разом зі Службою безпеки України, Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством науки і освіти України, Міністерством охорони здоров'я України – Державну програму профілактики наркоманії серед населення України на 2008-2011 роки;

– з метою нейтралізації та протидії наркотичній злочинності в Україні розробити та затвердити Комплексну програму протидії контрабанді наркотиків через державний кордон України (за аналогією “Контрабанда СТОП”).

Список використаних джерел

1. Карпов Н.С. Злочинна діяльність: Монографія. – К.: Вид-во Семенка Сергія, 2004. – 310 с.
2. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19 червня 2003 р. № 964-IV // Уряд. кур'єр. – 2003. – № 139. – 30 лип.

3. *Погорецький М.А.* Функціональне призначення оперативно-розшукової діяльності у кримінальному процесі: Монографія. – Х.: Арсіс, ЛТД, 2007. – 576 с.
4. *Тимошенко В.А.* Наркобізнес: національна та міжнародна протидія новим викликам: Монографія. – К., 2006. – 440 с.
5. *Акрамходжаев Б.Т.* Некоторые размышления по поводу сотрудничества стран СНГ в борьбе против незаконного оборота наркотических средств: Матеріали Міжнар. наук. – практ. конф. “Міжнародне співробітництво у сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів, Дніпропетровськ, ДДУВС, 3 – 4 листопада 2006 р.” – Дніпропетровськ, 2007.
6. *Музика А.А.* Об’єкт злочинів, пов’язаних з наркоманією // Право України. – 1997. – № 12. – С. 90 – 95; *Музика А.А.* Особливості суб’єктивної сторони злочинів, пов’язаних з наркоманією. – 1997. – № 9. – С. 50 – 55; *Музика А.А.* Про предмет злочинів, пов’язаних з наркоманією // Право України. – 1997. – № 3. – С. 62 – 73; *Музика А.А.* Загальна характеристика об’єктивної сторони злочинів, пов’язаних з наркоманією // Право України. – 1997. – № 5. – С. 67 – 73; *Музика А.А.* Відповідальність за злочини у сфері обігу наркотичних засобів: Монографія. – К.: Логос, 1998. – 324 с.
7. *Гадойбоев С.А.* Уголовно-правовые и криминологические меры предупреждения контрабанды наркотиков: Автореф.... дисс. канд. юрид. наук / Украинская акад. внутренних дел. – К., 1996. – 21 с.
8. *Костін М.І.* Контрабанда. Доказування обставин вчинення злочину на досудовому слідстві: Монографія. – К.: ДІА, 2003. – 185 с.
9. *ЮНОДК:* Мировой доклад 2007. – 2007. – Вып. 6. – № 2. – Июль.
10. *Документ* Организации Объединенных Наций E/INCВ/2007/1: Докл. Международного комитета по контролю над наркотиками за 2007 год: МККН, Организация Объединенных Наций. – Вена, Нью-Йорк, 2008. – 172 с.
11. *Про додаткові заходи щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина, громадського порядку та посилення боротьби зі злочинністю:* Указ Президента України від 28 березня 2008 р. № 276/2008 // Офіц. вісн. Президента України. – 2008. – № 8. – Ст. 433.
12. *Програма боротьби з контрабандою і порушенням митних правил на 2008 – 2009 роки:* Затв. Указом Президента України від 4 березня 2008 р. № 195/2008 // Офіц. вісн. Президента України. – 2008. – № 17. – Ст. 437.

On the basis of the analysis of the activity of the Security Service of Ukraine, the Drug Enforcement Department of the MIA of Ukraine, the State Customs Service of Ukraine, the State Border Guard Service of Ukraine the author examines the permanent and new tendencies of transborder smuggling of drugs and psychotropic substances in Ukraine.

© І.В. Смирнова, 2008

[1] При аналізі стану протидії контрабандному переміщенню наркотичних засобів і психотропних речовин використано інформаційно-аналітичні та статичні матеріали, надані Департаментом боротьби з незаконним обігом наркотиків МВС України, Департаментом оперативної діяльності та Інформаційно-аналітичним управлінням Адміністрації Державної прикордонної служби України, Головним управлінням БКОЗ Служби безпеки України в межах виконання первинного етапу Спільного плану дій на 2008 р. з дослідження теми: ”Протидія організованому наркобізнесу” та окремо матеріали і статистика Державної митної служби України.